

POET und POESIE

Lant&tbm=isch&source=univ&sa=X&ved=
2ahUKEwiglPbzhqblAhXykYsKHR6ADsIQ7
Al6BAgIECQ&biw=960&bih=468#imgsrc=Yf0a1uhL2JRK9M

KÖLTŐ és KÖLTÉSZET

Lant&tbm=isch&source=univ&sa=X&ved=
2ahUKEwjYh5K8gKblAhWEpIsKHdE3Bb4Q
7Al6BAgFECQ&biw=960&bih=468

Szalki Bernáth Attila

VERSFORDÍTÁSAI

© *Szalki Bernáth Attila*
magánkiadása
(Minden jog fenntartva.)

2019

ISBN 978-615-81313-6-0

Zweisprachiges
deutsch-ungarisches
Gedichtheft

Auswahl Gedichte
von deutschen Dichtern

Kétnyelvű
német - magyar
verses füzet

Válogatás német
költők verseiből

Szalki Bernáth Attila

VERSFORDÍTÁSAI

INHALTSVERZEICHNIS

1. Lappe Freund und Poet.....	6
2. Lappe Vorläufiger Abschied von der Poesie.....	8
3. Mayer Frühling und Poesie.....	10
4. Mayer Die Insel der Poesie.....	12
5. Kerner Poesie.....	14
6. Eichendorff Der Poet.....	16
7. Eckermann Mit meinen Beyträgen zur Poesie.....	18
8. Meyr Hohe Poesie.....	20
9. Hebbel Traum und Poesie	22
10. Baltzer Poesie.....	24
11. Bihnack Poesie.....	26
12. Kempner Poesie ist Leben.....	28
13. Kempner Tröstend senkt die Poesie.....	30
14. Nöthig Der Poet.....	32
15. Eichert Poesie.....	34
16. Josephson Prosa und Poesie	36
17. Rothensteiner Der Poet.....	38
18. Dehmel Dichters Arbeitslied.....	40
19. Salus Die beiden Dichter.....	42
20. Müller Lenz und Poet.....	44

Freund und Poet
(Nach Zedlitz)

Freund.

Acht' auf vernünft'gen Rath, und laß das Dichten bleiben.
Es sind doch schon genug, die schlechte Verse schreiben.

Poet.

Dein Rath ist wohlgemeint. Allein es geht nicht an,
Daß einer lassen soll, was man nicht lassen kann.

Karl Lappe
(1773 – 1843)

Barát és költő
(Zedlitz után)

Barát

Okos tanácsra hallgass, s hagyd a költészetet,
Hisz eddig már oly sokan írtak rossz verseket.

Költő

a)

Tanácsod jó, de nem lehet választásunk,
Azt kéne elhagynunk, mit úgy imádunk.

b)

Ez megfontolandó, de van egy bökkenő,
Mert költő által ez nem teljesíthető.

Vorläufiger Abschied von der Poesie

Des Alters Frost giebt schlechtes Musenwetter:
Ich mag nicht mehr Poete sein.
In meine Handvoll kleiner Lorbeerblätter,
Ihr jüngern Freunde, theilt euch ein!
Ihr mögt im Leben schon, und lachend mich beerben;
Nehmt was ihr könnt, ich lob' euch drum.
Mein ehrlich Lied soll nicht an Schwindsucht sterben.
Klingt's nicht mehr lungenhell, so sei's freiwillig stumm.

Karl Lappe
(1773 – 1843)

Ideiglenes (keserű) búcsú a költészettől

Öregkori fagy nem kedvez múzsáknak,
Költő többé már nem lennék.
Kevés babérjaimból jár ifjaknak,
Osztozzatok, jut egy marék!
Még élek, de vígan vinnétek örökségem;
Tegyétek, dícséret ezért.
Igaz dalom nem halhat tüdővészben.
Ha már nem cseng tisztán, legyen néma önként.

Frühling und Poesie

Das Land, in Frühling eingetaucht,
Hat mich so würzig heut' umhaucht;
Ach! so umhaucht, durchhauchst du nie
Mein Wesen, süße Poesie!

Karl Mayer
(1786-1870)

Tavaszi és költészet (A tavasz költészete)

Ma tavaszba merült a föld,
S az illata ölelt, betölt;
Költészet rám (úgy még) sosem hatott,
Ahogy tavasz varázsa most.

Die Insel der Poesie

Ein Eiland, busch- und blütenvoll,
Wo stets das Lied der Vögel scholl,
Erhebt sich aus dem blauen Strom.
Ob's wohl allmählig aufwärts klomm,
Ein Sammelberg aus Flusses Sand?
Ob's früher schon als Hügel stand,
Noch unbenetzter Halden Rest?
Gleich ungewiss sich fragen lässt:
Ist mir die Insel Poesie
Emporgewachsen erst? ist sie
Ein Flutgeschenk der Lebenszeit?
Ein Rest der Kindesseligkeit?

Karl Mayer
(1786-1870)

A költészet szigete

Bokros sziget, virágban áll,
Hol madárcáknak hangja száll,
Emelkedett kék sodrásból.
Lassan épült fel homokból,
Mit folyam ár összehordott.
Vajon rég hegység vagy domb volt?
Most pihenésre való tér,
Hová ember merengve tér?
Lehet e sziget költemény,
Mihez csak most nővök fel én?
Egy hullám hordta ajándék?
Gyermekboldogság maradék?

Poesie

Poesie ist tiefes Schmerzen,
Und es kommt das echte Lied
Einzig aus dem Menschenherzen,
Das ein tiefes Leid durchglüht.

Doch die höchsten Poesien
Schweigen wie der höchste Schmerz,
Nur wie Geisterschatten ziehen
Stumm sie durchs gebrochne Herz.

Justinus Kerner
(1786- 1862)

Költészet

Mély fájdalom a költészet,
Ez adja igaz dalát,
Csak emberszívből szól néked,
S ezt mély bánat járja át.

De a legnemesebb versek
Hallgatnak arról, mi fáj,
Némán, mint árnyékszellemeik,
Vonulnak tört szíven át.

Der Poet

Bin ich fern ihr: schau ich nieder
Träumend in die Täler hier,
Ach, ersinn ich tausend Lieder,
Singt mein ganzes Herz von ihr.
Doch was hilft die Gunst der Musen,
Daß die Welt mich Dichter nennt?
Keiner fragt, wie mir im Busen
Sorge tief und Sehnsucht brennt.

Ja, darf ich bei Liebchen weilen:
Fühl ich froh der Stunden Schwall
Wohl melodischer enteilen
Als der schönste Silbenfall,
Will ich singen, Lippen neigen
Sich auf mich und leiden's nicht,
Und wie gerne mag ich schweigen,
Wird mein Leben zum Gedicht!

Joseph Freiherr von Eichendorff
(1788 – 1857)

A költő

Távol tőle: nézek mélyen
Álmodón völgyekre itt,
Költött daloknak ezrével
Róla zengedez e szív.
Tán segít műzsám kegyével,
S hogy költőnek tart világ?
Ám nem kérdik, hogy szívemben
Mélyen miért ég a vágy.

És időzve kedvesemmel:
Érzem óra mily vidám,
Lágy dalokkal nem sietve,
Szebb ez, mint szóáradás,
Dalra akarok fakadni,
Ajka csókol, nincs remény,
Így mily jó is elhallgatni,
S életem lesz költemény!

Mit meinen Beyträgen zur Poesie

Siehst du auf grüne Streifen neben grauen,
So werden bald die grauen roth erglänzen;
So, was du Lückenhaftes hier wirst schauen,
Vor Deinem Geiste wird es sich ergänzen.

Johann Peter Eckermann
(1792 – 1854)

Hozzászólásom a költészethez

Zöld csíkot tudsz a szürke mellett látni,
Majd szürke vörösként fog tündöklenni;
S az, mit hézagosan tudsz itt feltárni,
Szellemed által fog kiegészülni.

Hohe Poesie

Ihr fordert von des Sängers Lied Genüsse,
Wie sie das Paradies euch möchte reichen,
Ihr fordert Lust, die rein das Herz erweichen,
In Blütenwelten euch entführen müsse?

Wohl lieblich sind der Dichterbrust Ergüsse,
Wenn ohne bangen Erdengrames Zeichen,
In freundlichen Gemälden und in gleichen
Nur Freude klingt, nur Rosen glühn und Küsse.

Doch kenn' ich andern Sanggenuss als diesen.
Zwar ohne Kämpfe wird er nicht errungen
Und ohne Schmerzen mag er nicht ersprießen.

Hat aber stark der Geist sich aufgeschwungen,
Dann fühlt er, statt des Spiels in Paradiesen,
Erhaben sich von Himmelslust durchdrungen!

Melchior Meyr
(1810-1872)

Magas költészet

Dalnok dalának örömhöz vágytok,
Velük elérni a Paradicsomba,
Vígtságot vágytok, mely szívet zsongítja,
Kell, elraboljanak virág világok?

Szép, ha költő dalát áradva zsongja,
S nem béklyózza földi bánat, félelem,
Ahol, mint barátságos festmények
Csak öröm cseng, s virul szép rózsák bokra.

De én dalok más örömét ismerem.
Csakhogy ezt harc nélkül nem érthetem el,
És fájdalom nélkül el nem nyerhetem.

De ha tényleg emelkedett a szellem,
Paradicsomi játékban nem vesz el,
S (a) mennyből árad rá fenséges érzélem!

Traum und Poesie

Träume und Dichtergebilde sind eng miteinander verschwistert,
Beide lösen sich ab oder ergänzen sich still,
Aber sie wurzeln nicht bloß im tiefsten Bedürfnis der Seele,
Nein, sie wurzeln zugleich in dem unendlichen All.
In die wirkliche Welt sind viele mögliche andre
Eingesponnen, der Schlaf wickelt sie wieder heraus,
Sei es der dunkle der Nacht, der alle Menschen bewältigt,
Sei es der helle des Tags, der nur den Dichter befällt,
Und so treten auch sie, damit das All sich erschöpfe,
Durch den menschlichen Geist in ein verflatterndes Sein.

Friedrich Hebbel
(1813-1863)

Álom és költészet

Az álmok s a költői képek szorosan összefonódnak,
Csendben oldódnak vagy kiegészítik egymást,
Ám nem csak lélek legmélyebb talajában gyökereznek,
Hanem a végtelen világegyetemben is.
A valóságba sok más lehetséges dolog van
Belefonva, (de az) álom újra kicsomagolja,
Legyen az sötét éjszaka, mely minden embert legyűr,
Legyen fényes nappal, mi csak (a) költőre csap le,
S mivel emberi szellem révén Mindenség feltárul,
Dolgai belépnek egy csapongó létezésbe.

Poesie

Poesie, das Götterkind,
Fällt vom Himmel nicht hernieder,
Tönt Dir nicht aus Wolk' und Wind,
Nicht aus Erdenfrühling wieder:
Gottgeboren ist sie nur
Menschenherzens Urnatur!

Dort erfasse ihre Kraft,
Ihre Reinheit, ihre Taten,
Und das Kleinste, was sie schafft,
Wird Dir götterschön geraten:
Kunst und Dichtung sind allein
Menschenherzens Widerschein.

Eduard Baltzer
(1814 – 1887)

Költészet

Költészetet Úr adja,
Ám égből alá nem esik,
Nem zengi szél vihara,
S tavasszal földből nem kel ki:
Szülötte isteneknek,
Ősi, mély emberszívnek!

Értékük ragadd meg ott,
Mindük tiszta munkássága
Bármily kicsit alkotott,
Istenek szép ajándéka:
Művészek, költők műve
Emberszívnek hű tükre.

Poesie

Poesie, du bist die Quelle
In des Lebens Wüstensand,
Bist die grüne, helle Palme
In dem heißen Mohrenland!

Unter deinen Gipfel flücht' ich,
Sengt der Tag gewitterschwül;
Und aus deinem Born gesund ich,
Wenn ich trank und sterben will.

Unter dir ja will ich träumen,
Will ich verträumen Not und Pein
Und in deinem grünen Dache
Auch dereinst begraben sein.

Während dann die Vögel rauschen
Um den Gipfel freudig hell,
Trinken die Gazellen lauschend
Aus dem stillen Wüstenquell.

Franz Binhack
(1836 -1915)

Költészet

Bő forrás vagy te költészet
Életünk sivatagán,
Zölden fénylő pálmasziget
Mórok forró hazáján.

Csúcsod alá menekülök,
Kerülve kitikkadást,
Forrásodtól felépülök,
Hogyha vágytam a halált.

Álmodni akarok nálad,
Feledve bánatot, kint,
S legyen a te zöld tájad,
Hol befed engem a sír.

S ott madárcák szállják körben
Csúcsod fényes világát,
Gazellák meglelik csöndben
Oázisod forrását.

Poesie ist Leben

Poesie ist Leben,
Prosa ist der Tod,
Engel ein umschweben
Unser täglich Brot.

Friederike Kempner
(1836-1904)

Költészet: az élet

Költészet s vers: élet,
Próza: az halál,
Napi kenyér néked
Angyalkákkal száll.

Tröstend senkt die Poesie

Tröstend senkt die Poesie
Sich auf meine Seele,
Ihren Schleier hebet sie,
Wenn ich's euch erzähle.

Goldne Leier, bleibe mein,
Häng Dich um die Seele,
Deine Töne, klar und rein,
Liebend ich sie stehle.

Friederike Kempner
(1836-1904)

Vigaszt száll le a költészettel

Költészet jótétemény,
Vigaszt nyer a lélek,
Fátylat emel, száll remény
Rátok, ha mesélek.

Légy te enyém aranylant,
Simulj a szívemre,
Hangjaiddal eltakard
Mit loptam kedvükre.

Der Poet

Glück gleicht der Poesie:
Wohl lachts aus allen Ecken,
Doch kanns der Laie nie,
Nur der Poet entdecken!

Theobald Nöthig
(1841 – 1900)

A költő

Költészet = boldogság:
Minden sarokból nevet,
Mit laikus nem lát,
Az, mit csak költő lelhet!

Poesie

Um Spiele rief mein Kind mich heut
Und brachte seinen kleinen Raub. —
Goldfarbe war's, — die warf's erfreut
In eine Handvoll Sand und Staub.

Und schüttelte, da ward verklärt
Der Sand und strahlte leuchtend warm,
Und alles schien zu Gold vermehrt, —
War doch nur Staub, gering und arm.

So, dacht' ich, war der Herr mir hold:
Er nahm mein Herz, voll Leid und Zorn,
Und warf hinein von seinem Gold —
Wir nennen's Poesie — ein Korn.

Und schüttelt nur das Leben gut,
So glänzt wie Gold der taube Stein
Und leuchtet noch mit seiner Glut
In manches dunkle Herz hinein.

Franz Eichert
(1857 – 1926)

Költészet

Ma fiam játszani hívott,
És hozta a kis zsákmányát,
S szórta vígan --- aranyszín volt ---
A porba maroknyi homokját.

Rázta, s homok átalakult,
Melegen fényleni kezdett,
Mindenre arany fény simult, ---
Pedig csupán por keringett.

Úr - véltem - kegyes volt hozzám:
Gonddal, kinnal tele e szív,
S nékem adta az aranyát,
--- Mit ember költészetnek hív ---.

S (ha) élted jól éled - van remény,
Aranyként fénylik szürke kő,
S ragyogtatja majd az a fény,
Mely szomorú szívekbe jő.

Prosa und Poesie

Echter Zauber naht dir nie,
Liebes Herz, von außen:
Drinne ist die Poesie,
Und die Prosa draußen.

Aber spielt ein stilles Glück
Auf des Herzens Saiten,
So verwandeln in Musik
Sich Alltäglichkeiten

Elisabeth Josephson
(1858 – 1901)

Próza és költészet

Téged sose ér varázs
Kívülről, oh, szívem:
Költészet belső parázs,
A próza kint terem.

Játszd halk boldogság dalát
A szíved húrjain,
S alakítsd zenévé át
Mindennap útjain.

Der Poet

Er schwebt im Phantasiereich
Und beugt sich keinem Joch:
Er wird im Leben nie reich,
Und fröhlich lebt er doch.

Johannes Rothensteiner
(1860 – 1936)

A költő

Lebeg álmvilágban,
Igát nem hajlít ám:
Sose él gazdagságban,
Ám de mégis vidám.

Dichters Arbeitslied

Geh hin, mein Blick, über die grünen Bäume!
Da huscht ein Vogel, der nimmt dich mit,
Märchenvogel Edelschwarz.

Bleib nicht zu lange im Reich der blauen Träume!
Hier rasten Menschen am Straßenrand,
ihre Hände sind vom Alltag schwarz.

Bring ihnen her den Abglanz der freien Räume!
Sie möchten alle gern in ein Märchenland,
ihr Sonntagskleid ist edelschwarz.

Richard Dehmel
(1863 – 1920)

A költő munkadala

Szálljon fel pillantásom zöld fák fölébe!
Ott madár suhan, s visz oda téged,
mesés madár, szénfekete.

Ám ne légy hosszan kék álmok mezejében!
Emberek pihennek útszegélyen,
munkától kezük fekete.

Hozd le nekik szabad ég fényét, a szépet!
Mesék földjén mind szívesen élne,
ünneplőjük szénfekete.

Die beiden Dichter

Im selben Garten wandeln wir, zu dichten.
Dieselben Bäume rauschen über dir,
Dieselbe Sonne sendet ihre lichten,
Beschwingten Grüße nieder dir und mir.

Doch meine Verse gehn auf harten Sohlen,
Die Schwere bannt sie, Erdenlust und Qual,
Und selten nur, verträumt und fast verstohlen
Huscht drüber hin ein goldner Sonnenstrahl.

Indes spinnst du ein Spinnweb' aus Saiten
Von Blatt zu Blatt, für meinen Blick zu fein,
Und hörst darüber Äolstöne gleiten
Und fängst darin die Sonnenstrahlen ein ...

Hugo Salus
(1866 – 1929)

Mindkettő költő

Mi most egy kertben verselünk sétálva,
A fák egy hangon susognak felénk,
Nap fénye áraszt egyazon sugárral
Sugalló üdvözlést feléd s felém.

Miközben versem kemény talpon lépked,
Idézve föld örömét s bánatát,
Csak olykor álmodik lopkodva szépet,
Hová ritkán hull arany fénysugár.

Eközben fonsz selyemszálból magadnak
Leplet, oly szépet, mit szemem csodál,
Te hallssz hárfahangokat, mik suhannak,
S belészövöd a fényes napsugárt...

Lenz und Poet

Die dunkle Kammer mag ich nit,
Und als ich drum zum Lichte schritt
Bergan auf stillen Wegen,
Trat mir im Waldesdämmer lau
Mit Augen anemonenblau
Der Frühling just entgegen.

„Herr Frühling!“ rief ich: „Gott zum Gruß!
Schon wanderfroh? - Wohin zu Fuß? -
Wenn es erlaubt, zu fragen.“
„Ins Traumland, wo die Sehnsucht ruft -
Zu Flieder- und zu Rosenduft -
Und Nachtigallenschlagen!“

„Herr Frühling!“ bat ich schüchtern nun:
„Darf ich mit Euch die Reise tun -
An Eurer grünen Seiten?
Tat Euch als fahrender Gesell
Mit Liedern, frisch und froh und hell,
Um alles gern begleiten!“

„Ei!“ - dieser drauf: „Warum denn nicht?
Euch steht der Träumer im Gesicht,
Und Eurer Augen Lichter,
Die blitzen und die blinken so -
Wie soll ich sagen? - seligfroh - -
Als wär't Ihr gar ein Dichter!“

A tavasz és a költő

Nem bírom a sötét szobát,
Ha mód van, fényre megyek hát
Fel hegyi úton csendben,
S amint erdőben lépkedék,
Jött - szeme csodásan kék -
A tavasz velem szemben.

„Tavasz Úr! Isten hozta hát!
Hová megy gyalog erdön át? -
Ha szabad ezt kérdenem.”
„Álomföldre csábít a vágy,
Hol illatozik sok virág -
S zeng csalogány éneke!”

„Tavasz Úr! Kértem félve ott:
Önnel szabad tartanom most -
E pompázatos zöldben?
Vidám utazótársaként
Dalolva, élvezve a fényt
Kísérni önt örömben?”

„Miért is ne?”- Így válaszolt,
S álmodozástól ragyogott.
„Szemeitekben fények
Játéka csillant, villámlott” -
„Hogy mondjam?” - szólt - „Isten áldott,
S mintha költők lennétek!”

„Das bin ich auch!“ so rief ich laut
Und hab’ Herrn Frühling angeschaut
Spitzbübisch-dreisten Lachens;
Der reichte mir die Hand zum Bund
Und hat mich herzlich auf den Mund
Geküsst und rief: „Wir machen’s!“

Dann schritten wir selbender fort
Und weilten hier und weilten dort,
Stets hoch willkomm’ne Gäste;
Und hingen blaue Fahnen aus
Und feierten im Gotteshaus
Der Berge Sonnenfeste. - -

Und stapften bald durch grünen Klee
Und bald durch weißen Blütenschnee,
Und gold’ne Fäden flogen;
Und aller Herzen wurden warm.
Wo Lenz und Dichter, Arm in Arm,
Still ihre Straße zogen!

Anton Müller
(1870-1939)

„Az vagyok!” - kiáltottam én,
És tavasz úrra ránézvén
Szállt merész nevetésem;
Szorításra nyújtja kezét,
Csókolta szám, s szólt ekként:
„Megcsináljuk ezt szépen!”

Ezután lépkedtünk együtt,
Közelről távolra mentünk,
Lettünk tisztelt vendégek;
Lengedeznek a kék zászlók,
Örülnek templomba járók
Hegy s tavasz ünnepének. - -

S áthaladtunk zöld lóherén,
A rét virágtól hófehér,
Aranyszál szálldos körben;
Minden szívre boldogság vár,
Hol tavasz s költő együtt jár,
S útjukon mennek csöndben!